

Afgørelser – Reg. nr.: 04160.00

Fredningen vedrører: Grevelund

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   25-07-1967

Fredningsnævnet   07-10-1966

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

25/7-1967

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

=====

År 1967, den 25. juli , afsagde Overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1882/66 om fredning af arealer af Hjelmager by og Studstrup by, begge Skødstrup sogn.

I den af fredningsnævnet for Randers amtsrådskreds den 7. oktober 1966 afsagte kendelse hedder det:

"Ved skrivelse af 12. juni 1961 fremsendte landinspektør J. Madsen til fredningsplanudvalget for Århuseggen en udstykningsplan for en del af matr. nr. 5 a og 6 d i Hjelmager by, Skødstrup sogn, tilhørende gårdejer Lauge Thomsen, idet han anmodede om dispensation fra den tinglyste fredningsplan til bebyggelse af de af udstykningsplanen omfattede parceller. Ved skrivelse af 1. februar 1963 til landinspektør Madsen og gårdejer Lauge Thomsen meddelte fredningsplanudvalget, at gård-ejer Lauge Thomsens ejendom efter et nu udarbejdet udkast til dispositionsplan for Skødstrup kommune ville komme til at ligge i landbrugszone, og at udvalget, efter at gårdejer Thomsen på et møde den 30. januar 1963 havde meddelt, at han ikke for tiden ønskede videre foretaget i sagen, betragtede andragendet som bortfaldet.

I en ny henvendelse af 29. august 1963 til fredningsplanudvalget anmodede landinspektør J. Madsen om dispensation fra fredningsplanen til udstykning af og bebyggelse med helårshus på en 2.500 m² stor parcel af gårdejer Thomsens ejendom matr. nr. 6 d Hjelmager by, Skødstrup sogn.

Ved skrivelse af 10. januar 1964 til landinspektør J. Madsen meddelte fredningsplanudvalget, at man i medfør af § 35 i naturfredningsloven ikke havde fundet føje til at meddele den ansøgte dispensation, idet man fandt, at en bebyggelse af den omhandlede parcel ville forringe udsigtsforholdene væsentligt. Det var i afgørelsen derhos anført, at parcellen var beliggende ved kommunens offentlige bivej nr. 9, hvor denne skærer den offentlige bivej nr. 12 og beliggende uden tilknytning til eksisterende bebyggelse samt i et område, der ifølge forslag til dispositionsplan for Skødstrup kommune ville blive udlagt til landbrugszone. Endelig var anført, at der fra bivejen var en vid udsigt henholdsvis til skovene ved Vosnæsgaard og ud over Århusbugten til Mols.

Udvalgets afgørelse blev af landinspektør Madsen på gårdejer Thomsens vegne indanket for fredningsankenævnet for Jyllands amter.

Fredningsankenævnet meddelte ved skrivelse af 24. marts 1964 til landinspektør Madsen, at ankenævnet havde besluttet at stadfæste fredningsplanudvalgets afgørelse i henhold til de i denne anførte grunde.

I ankenævnets skrivelse hedder det bl. a.:

"Fra vejen ud på parcellen, der er beliggende syd for ejerens ca. 50 td. land store landbrugsejendom, er der vid udsigt til skovbrynene ved Vosnægård og udover Århusbugten. Par-

cellen har ikke tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Fra fredningsplanudvalgets side oplystes det, at der i 1956 blev udarbejdet fredningsplan for 5 kommuner, herunder Skødstrup kommune. Planen blev i princippet tiltrådt af sognerådet. Formålet var at skabe grundlag for en naturpark med tyngdepunkt i skoven omkring Vosnæsgård, Rodskov Skov og Bale skov. For en del af de af fredningsplanen omfattede arealer er der gennemført fredning til et beløb af 800.000 kr.. Man har tilstræbt at sikre udsigten fra vejene mod skovbrynene og over Århusbugten og har derfor ladet planen omfatte en 60 m dyb bræmme på begge sider af bivej nr. 9.

Der er udarbejdet skitse til en dispositionsplan, som er godkendt af boligministeriet. Det her omhandlede område agtes i følge dispositionsplanen udlagt i landbrugszone og er beliggende imellem to byggeområder, hvoraf det ene tilsigter en sammenføjning af bebyggelserne i Skødstrup og Løgten, medens det andet udgør et mindre område ved kysten ved Midtkrafts store nye kraftværk. Fra fredningsplanudvalgets side ville man ikke udtale sig imod dispensation til bebyggelse af enkelte større parceller, hvis der var tale om en begyndelse til en ny bydannelse, eller hvis husene kunne placeres skjult uden at forandre landskabets karakter væsentligt, men ingen af disse forudsætninger fandtes efter udvalgets formening at foreligge her. I følge udvalgets opfattelse vil den ansøgte bebyggelse foruden at forringe udsigten virke dominerende i landskabet. Sognerådet havde over for udvalget anbefalet dispensation.

Sognerådsformand Lauge Thomsen har oplyst, at parcellen er købt af forvalteren på Vosnæsgård med henblik på opførelse af et hus til beboelse for ham, når han, der er ca.

50 år, til sin tid trækker sig tilbage."

Ved skrivelse af 23. april 1964 til fredningsnævnet anmodede landsretssagfører Poul Hastrup under henvisning til den truffene afgørelse og til naturfredningslovens § 35 om, at der måtte blive rejst fredningssag i overensstemmelse med lovens almindelige regler.

Fredningsnævnet forelagde denne henvendelse for fredningsplanudvalget med anmodning om en udtalelse, herunder om, hvilken fredningspåstand, der fra udvalgets side agtedes nedlagt under fredningssagen.

Udvalget svarede herpå den 3. juli 1964 således:

"Udvalget har i dets indstilling af 4. juli 1960 vedrørende fredning af arealer ved Ugelbølle mellem Århus-Grenå landevej og kysten gjort rede for, at tyngdepunktet i fredningsplanen for Århusegnens nordlige del var områderne imellem Århus-Grenå landevej og kysten på strækningen fra Løgten til Ugelbølle. Man har her de store skove, der er åbne for gående færdsel samt de vide udsigter fra landevejen og de veje, som fører mod kysten, henholdsvis til skovene og ud over bugten til Mols. Hele dette område udgør i dets nuværende naturtilstand en naturpark af stor rekreativeværdi.

Dette synspunkt er tiltrådt gennem den ved Overfredningsnævnets kendelse af 4. juni 1962 gennemførte fredning m.v. af et 139 ha stort areal ved Ugelbølle. Herved er den nordligste del af denne naturpark sikret.

Den sydlige grænse for dette område er naturligt vejen fra Løgten til Studstrup og videre til sanatoriet. Fra denne vej har man vide udsigter til skovene ved Vosnæs pynt og ud over bugten til Mols.

Udvalget har derfor modsat sig den af gårdejer Lauge Thomsen ønskede udstykning med henblik på bebyggelse og opnået ankenævnets stadfæstelse af denne afgørelse.

Uanset, at der vil kunne forventes godkendt en dispositionsplan for Skødstrup kommune, hvorved Lauge Thomsens ejendom og de omgivende ejendomme for en 15-årig periode udlægges i landbrugszone og således vil være beskyttet mod andet end det på stedet naturligt henhørende byggeri, finder udvalget det rettest, at man nu ved gennemførelse af en fredningssag søger at bevare endeligt den nuværende naturtilstand i denne sydlige del af naturparkområdet.

Under henvisning hertil skal man indstille, at der søges gennemført en status quo fredning af de på vedlagte kort med rødt indrammede arealer, omfattende følgende ejendomme, alle af Skødstrup sogn:

Matr. nr.	Ejerlav:	Ejer:
5 <u>a</u> , 6 <u>c</u> og 6 <u>d</u>	Hjelmager by	sognerådsformand, gård-ejer Lauge Thomsen
1 <u>c</u>	Studstrup by	gårdejer Asger Jensen, Grevelund pr. Løgten
Den øst for offentlig bivej nr. 9 liggende del af 1 <u>a</u>	Studstrup by	gårdejer Jens Chr. Sorensen, Grevelund pr. Løgten.
2 <u>a</u>	Studstrup by	greve T. Knuth, Vosnæs-gård".

Ifølge foreliggende tingbogsattester ejes matr. nr. 5 a, 6 c og 6 d Hjelmager by, der i forening med matr. nr. 14 f smst. udgør en landbrugsejendom, af gårdejer Rasmus Martin Lauge Thomsen, matr. nr. 1 c Studstrup by, der udgør en landbrugsejendom, af gårdejer Asger Jensen, matr. nr. 1 a Studstrup by, der i forening med matr. nr. 1 b smst. udgør en land-

brugsejendom, af gårdejer Jens Chr. Søgaard, og matr. nr. 2 a Studstrup by (Studstrupgård), der er noteret som landbrugsejendom, af Adam Christian Knuth, født 28. juni 1951, som efter at faderen, greve Torben Knuth, er afgået ved døden, er under værgemål af moderen, grevinde Vibeke Knuth.

Bekendtgørelse af den rejste fredningssag er sket i Statstidende for den 9. februar 1965, ved hvilken bekendtgørelse tillige skete indkaldelse af alle vedkommende til nævnets møde den 17. februar 1965 på Løgten kro. Til mødet var derhos ved postforkyndelse særligt indkaldt ejerne af og panthaverne i de respektive ejendomme foruden fredningsplanudvalget for Århuseggen, Randers amtsråd, sognerådet for Studstrup kommune og Danmarks Naturfredningsforening.

På mødet fremlagde gårdejer Lauge Thomsen overenskomst af 15. august 1963, hvorefter han til overforvalter Erhard Larsen, Vosnæsgård, havde solgt den ovenfor nævnte parcel på 2.500 m² for 13.500 kr., betinget af, at myndighedernes tilladelse kunne opnås.

Formanden for fredningsplanudvalget for Århuseggen, amtskontorchef Bach, præciserede fredningspåstanden og henstillede, at fredningskendelsen med hensyntagen til de stedlige forhold affattedes i overensstemmelse med Overfredningsnævnets kendelse af 2. februar 1965 vedrørende fredning af arealer langs østsiden af Solbjerg sø, af hvilken kendelse et eksemplar senere er fremlagt under sagen.

Medens følgende ejere, gårdejer Lauge Thomsen, gård-ejer Jens Chr. Søgaard, og gårdejer Asger Jensen afgav erklæring om, at de ikke ville protestere mod fredningen, blev der fra ejeren af matr. nr. 2 a Studstrup (Studstrupgården) fremsat pro-

test mod fredningen af denne ejendom.

Sagen blev derefter udsat, dels for at fredningsplanudvalget kunne foranledige foretaget en nærmere beregning af arealernes størrelse og af de arealer, som var omfattet af naturfredningslovens fredningslinier, og for at lodsejerne efter at være gjort bekendt med denne beregning kunne fremkomme med deres erstatningskrav.

Gårdejer Lauge Thomsen bemærkede derhos, at han på sin ejendom ønskede at opføre en aftægtsbolig, og at han til næste møde ville fremkomme med forslag til placering af en sådan.

I det derefter den 15. marts 1965 afholdte møde, hvor bl. a. alle lodsejerne var mødt eller repræsenteret, vedtog nævnet, at den af fredningsplanudvalget ønskede fredning burde gennemføres for de omhandlede arealer, der fremgår af vedhæftede kort, idet nævnet kunne tiltræde de af fredningsplanudvalget anførte grunde for fredningen, og idet der herefter pålægges de pågældende arealer sålydende fredningsbestemmelser:

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommenes karakter af landbrugs- eller skovbrugs-ejendomme opretholdes, og ved driften af arealerne vil der være at tage hensyn til bevarelsen af de landskabelige og naturvidenskabelige værdier.

Ændringer i terrainet eller i terrainformerne, herunder grus- og lergravning, opfyldning og planering er ikke tilladt.

Arealerne må ikke anvendes til oplagsplads.

Udenfor de nuværende haveanlæg må træplantning ikke foretages undtagen til bevarelse og fornyelse af den eksiste-

rende bevoksning, og i så fald skal genplantning finde sted enten med samme slags træer som tidligere eller med danske løvtræer.

Levende hegn, trægrupper og enkeltstående træer udenfor haver må ikke fjernes uden de påtaleberettigedes samtykke.

Stengærder må ikke forandres eller fjernes.

Opførelse af nye land- eller skovbrugsbygninger på arealet må ikke påbegyndes, forinden tegninger og planer er godkendt af de påtaleberettigede.

Herudover er det forbudt at opføre enhver art af bygninger samt på arealet at anbringe eller opsætte beboelsesvogne, boder, skure eller andre indretninger, herunder master og tårne.

Etablering af teltlejre, camping og parkeringspladser udenfor arealer, der er godkendt hertil, må ikke finde sted.

Nødvendig fremførelse af el-ledninger til forsyning af landbrugs- og skovbrugsbygninger skal være tilladt, dog kun efter forudgående godkendelse fra fredningsnævnet.

For så vidt angår det af gårdejer Lauge Thomsen fremsatte ønske om tilladelse til opførelse af en aftægtsbygning bemærkes, at der i et senere den 1. maj 1965 af nævnet afholdt møde på gårdejer Thomsens ejendom, hvori foruden gårdejer Thomsen, også deltog repræsentanter for fredningsplanudvalget, er godkendt et areal, hvorpå et aftægtshus må opføres. Dette areal med placering af huset fremgår af det kendelsen vedhæftede kort.

Vedrørende størrelsen af de fredede arealer er følgende oplyst af fredningsplanudvalget for Århuseggen:

1. gårdejer Lauge Thomsens ejendom matr. nr. 5 a, 6 c og 6 d

Hjelmager by, Skødstrup sogn, har et areal på i alt 26,31 ha, hvoraf 4,35 ha er omfattet af skovbyggelinien efter naturfredningslovens § 25, 2. stk., medens resten 21,96 ha ligger udenfor de i naturfredningslovens §§ 2 og 25 omhandlede fredningslinier.

2. gårdejer Asger Jensens ejendom matr. nr. 1 c Studstrup by, Skødstrup sogn, har et areal på 17,91 ha, hvoraf 3,89 ha er omfattet af skovbyggelinien, medens resten, 14,02 ha, ligger udenfor naturfredningslovens fredningslinier.
3. Den del af gårdejer Jens Chr. Søgaardsejendom, matr. nr. 1 a, Studstrup by, Skødstrup sogn, som fredes, har et areal på 3,52 ha, der i det hele ligger udenfor naturfredningslovens fredningslinier.
4. Den Adam Christian Knuth tilhørende ejendom matr. nr. 2 a Studstrup, Skødstrup sogn (Studstrupgården), har et samlet areal på 69,06 ha, hvoraf 30,64 ha ligger indenfor skovbyggelinien, 6,60 ha indenfor strandbyggelinien efter naturfredningslovens § 25, 1. stk., og 2,82 ha indenfor den ved naturfredningslovens § 2 fastsatte fredningslinie fra fortidsminde, medens resten, 29,00 ha, ligger udenfor naturfredningslovens fredningslinier.

Med gårdejer Lauge Thomsen som ejer af matr. nr. 5 a, 6 c og 6 d Hjelmager by, har nævnet opnået forlig om en erstatning på 110.000 kr..

Med gårdejer Asger Jensen som ejer af matr. nr. 1 c Studstrup by er opnået forlig om en erstatning på 63.000 kr..

Med gårdejer Jens Chr. Søgaard, som ejer af matr. nr. 1 a Studstrup by, hvoraf fredes en del, er opnået forlig om en erstatning på 14.000 kr..

Disse erstatninger vil under hensyn til den lange tid, der er hengået siden sagens optagelse til kendelse, være at forrente med 6 % årlig fra datoen for forliget den 15. marts 1965.

Landsretssagfører Poul Hastrup, der repræsenterer de 3 nævnte ejere, har efter forligets indgåelse ved skrivelse af 22. marts 1965 til nævnet meddelt, at han går ud fra, at forligsbeløbene reguleres, såfremt der ved senere kendelse fra Overfredningsnævnet eller taksation måtte tilkendes lodsejere i samme fredningssag større erstatning efter de til grundlag for forliget liggende beregningsgrundlag.

Ejeren af matr. nr. 2 a Studstrup by (Studstrupgården) har fremsat et erstatningskrav på 805.000 kr., beregnet således:

A. for arealet udenfor de forskellige fredningslinier	
29 ha á 25.000 kr.	725.000 kr.
B. for arealerne indenfor fredningslinierne	
40 ha á 2.000 kr.	<u>80.000 kr.</u>
I alt	805.000 kr.

Som nærmere begrundelse for kravet har ejerens advokat, højesteretssagfører Bent Jacobsen, bl. a. henvist til, at ejendommen er nabo til et større udstykningsareal, der ligger vest og syd for bivejen, og at interessen for køb af byggegrunde af Studstrupgården vil være betydelig. Det gøres gældende, at der indenfor det nævnte udstykningsområde er solgt byggegrunde til priser, der har svaret til op til 100.000 kr. pr. ha..

Når man har nøjedes med kun at kræve 25.000 kr. i erstatning pr. ha., skyldes dette, at der for Studstrupgården vil gå nogen tid, inden der bliver tale om salg af grunde, hvorhos

det er taget i betragtning, at jorden stadig kan bruges som landbrugsjord. Endelig har højesteretssagføreren henvist til, at der endnu ikke foreligger en af boligministeriet godkendt dispositionsplan.

Det bemærkes herved, at det for nævnet er oplyst, at boligministeriet den 26. april 1963, efter at have fået forelagt en dispositionsplan-skitse har meddelt Skodstrup sogneråd, at ministeriet kan godkende, at den foreslåede afgrænsning af byområderne benyttes som grundlag for udarbejdelsen af kommunens dispositionsplanforslag, medens man derimod ikke på det forelagte grundlag har kunnet tage stilling til den skitserede opdeling i byggeområder. Efter det for nævnet oplyste foreligger der endnu ikke en godkendt dispositionsplan.

Nævnet har efter alt foreliggende vedtaget at tilkende ejeren af matr. nr. 2 a Studstrup, Skodstrup sogn, i erstatning 150.000 kr., der ligesom de ovennævnte forligsbeløb vil være at forrente med 6 % årlig fra den 15. marts 1965. Beløbet vil være at indbetale under Overformynderiets bestyrelse.

Idet det skønnes, at fredningen ikke vil forringe den panthaverne i den pågældende ejendom indrømmede sikkerhed, vil erstatningsbeløbene kunne udbetales ubeskåret til ejerne.

Det bemærkes, at det overfor nævnet ved skrivelse af 25. januar 1966 fra Århus kommune er oplyst, at der er truffet aftale om, at der ved fredninger i Skanderborg og Randers amter af arealer, der omfattes af Århusegnens fredningsplan, skal ske fordeling af erstatningsbeløbene således:

Staten betaler 75 %,

Det amt, hvori arealerne er beliggende, 15 %,

Århus amt og Århus by 10 %,

og således, at sidstnævnte 10 % fordeles efter folketal mellem Århus by og øvrige kommuner indenfor Århus amt.

Borgmesteren i Århus har ved skrivelse af 25. januar 1966 meddelt, at man fra Århus kommune ikke ønsker at protestere mod den af nærværende sag omfattede fredning, idet kommunen forudsætter, at erstatningsbeløbene udredes i overensstemmelse med den med Overfredningsnævnet truffede aftale.

De tilkendte erstatningsbeløb vil herefter være at udrede som nedenfor bestemt."

Konklusionen er sålydende:

"De under nærværende sag inddragne arealer af Hjelmager og Studstrup byer, Skødstrup sogn, således som de ovenfor er beskrevet og betegnet, og som de er vist på vedhæftede kort, fredes som ovenfor bestemt. Påtaleret har fredningsnævnet for Randers amt og Århusegnens fredningsplanudvalg.

I erstatninger udbetales:

1. til gårdejer Lauge Thomsen 110.000 kr.
2. til gårdejer Asger Jensen 63.000 kr.
3. til gårdejer Jens Chr. Sogaard 14.000 kr.
4. til Adam Christian Knuth, født 28. juni 1951, ved værgen, grevinde Vibeke Knuth, at indbetale under Overformynderiets bestyrelse 150.000 kr..

Af erstatningerne i alt 337.000 kr. udredes 75 % af statskassen, 15 % afholdes af Randers amtsfond og købstæderne i Randers amtsrådskreds fordelt efter folketal i henhold til den senest opgjorte folketælling, og 10 % af Århus amtsfond og Århus kommune, ligeledes fordelt i henhold til senest opgjorte folketælling."

Sagen er forelagt Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, og er tillige indanket af værgeren, grevinde Vibeke Knuth, for den umyndige greve Adam Christian Knuth.

Overfredningsnævnet har den 27. maj 1967 foretaget besigtigelse i sagen og har forhandlet med den ankende og dennes advokat, højesteretssagfører Bent Jacobsen, med repræsentanter for Århusegnens fredningsplanudvalg, for fredningsnævnet og andre interesserede.

Overfredningsnævnet har besluttet at stadfæste kendelsen dog med den ændring, at linierne 15 og 16 på side 8 udgår: "Etablering af teltlejre, camping og parkeringspladser udenfor arealer, der er godkendt hertil, må ikke finde sted".

Vedrørende erstatningen bemærkes, at Overfredningsnævnet har opnået mindelig overenskomst med den ankende greve Adam Christian Knuth ved værgeren, grevinde Vibeke Knuth, om en erstatning på 250.000 kr., hvilket forlig er godkendt af Randers amt.

Et kort, nr. RA. 133 , udvisende grænserne for det fredede, der udgør ca. 117 ha, er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Randers amtsrådskreds den 7. oktober 1966 afsagte kendelse om fredning af arealer af Hjelmager by og Studstrup by, begge Skødstrup sogn, stadfæstes med forannævnte ændring.

I erstatning udbetales:

gårdejer Lauge Thomsen, Skødstrup, ...	110.000 kr.
gårdejer Asger Jensen, Grevelund pr. Løgten, ...	63.000 "
gårdejer Jens Chr. Søgaard, Grevelund pr. Løgten, ...	14.000 "

Transport 187.000 kr.

Transport 187.000 kr.

Greve Adam Chr. Knuth ved værgeren grevinde Vibeke

Knuth, Vosnæsgård pr. Logten, at indbetale under

Overformynderiets bestyrelse ..... 250.000 "

I alt ... 437.000 kr.

Erstatningsbeløbene, der forrentes med 6 % p. a. fra den 15. marts 1965 til betaling sker, udredes med 75 % af statskassen, medens 15 % afholdes af Randers amtsfond og købstæderne i Randers amtsrådskreds fordelt efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling og 10 % af Århus amtsfond og Århus kommune, ligeledes fordelt i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Udskriftens rigtighed

bekræftes

J. Garde
J. Garde.

FREDNINGSNÆVNET>

180 174/66
110
REG. NR. 4160

U d s k r i f t

af

forhandlingsprotokollen for Fredningsnævnet for Randers amt.

LC

År 1966, den 7. oktober kl. 9.00 foretoges på civildommerkon-
toret i Randers

F.s. 299/64

Sag angående fredning af arealer af
Hjelmager by og Studstrup by, begge
Skødstrup sogn.

.....
Derefter afsagdes sålydende

K E N D E L S E :

Ved skrivelse af 12. juni 1961 fremsendte landinspektør J. Mad-
sen til Fredningsplanudvalget for Aarhuseggen en udstykningsplan for
en del af matr. nr. 5a og 6a i Hjelmager by, Skødstrup sogn, tilhø-
rende gårdejer CITERET FULDT UD I OFN K AF 25/7 1967

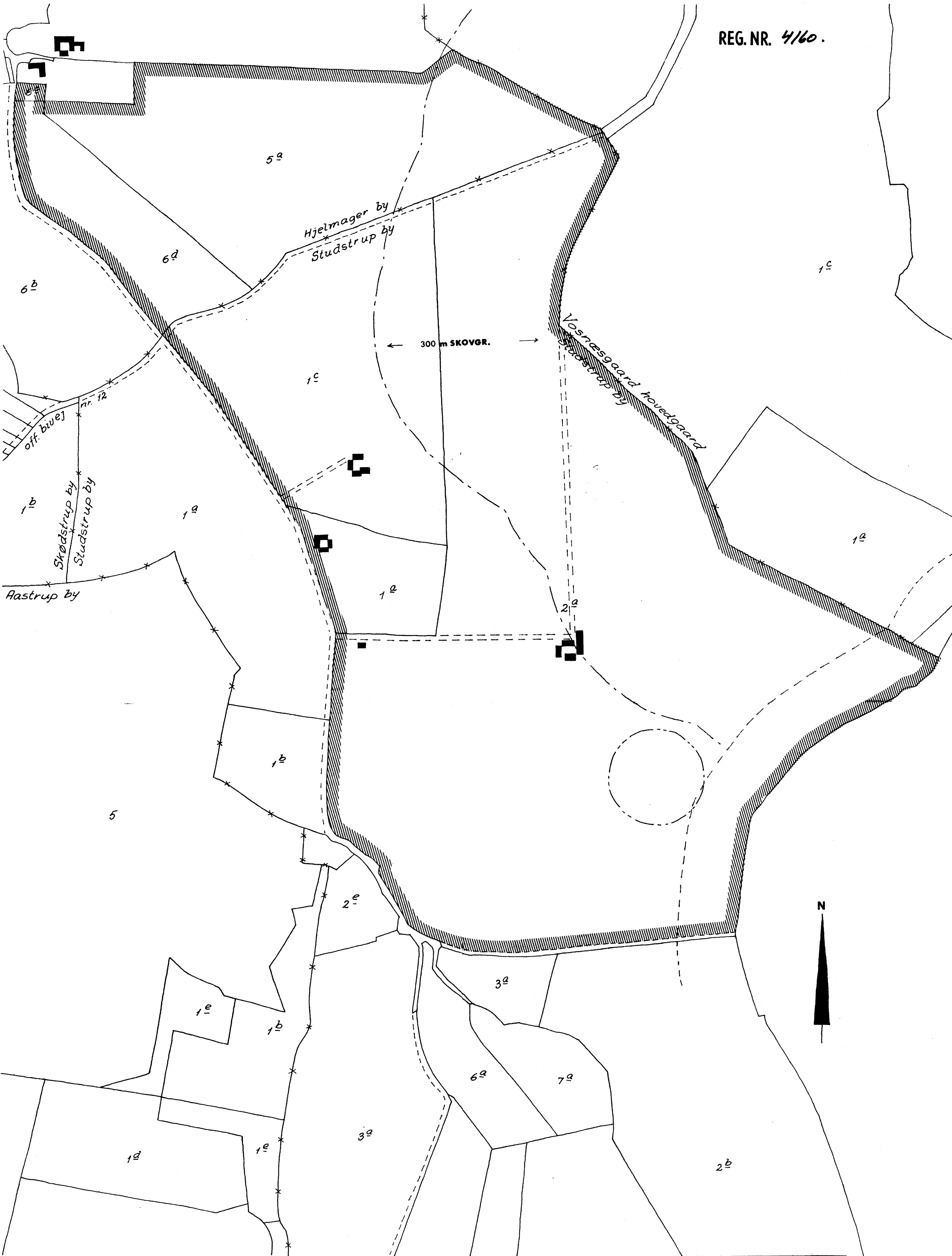
den tinglyst-
nen omfattede
inspektør Mac-
valget, at gå
til dispositi-
landbrugszone

dispensation fra
udstykningspla-
1963 til land-
fredningsplanud-
arbejdet udkast
me til at ligge i
omsen på et møde

den 30. januar 1963 havde meddelt, at han ikke for tiden ønskede
videre foretaget i sagen, betragtede andragendet som bortfaldet.

I en ny henvendelse af 29. august 1963 til Fredningsplanudvalget
anmodede landinspektør J. Madsen om dispensation fra fredningsplanen
til udstykning af og bebyggelse med helårshus på en 2500 m² stor par-
cel af gårdejer Thomsens ejendom matr. nr. 6d Hjelmager by, Skødstrup
sogn.

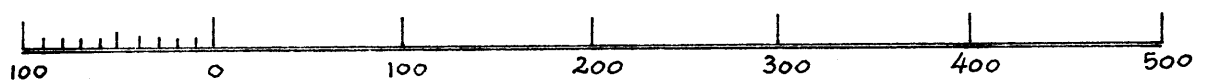
KORT >

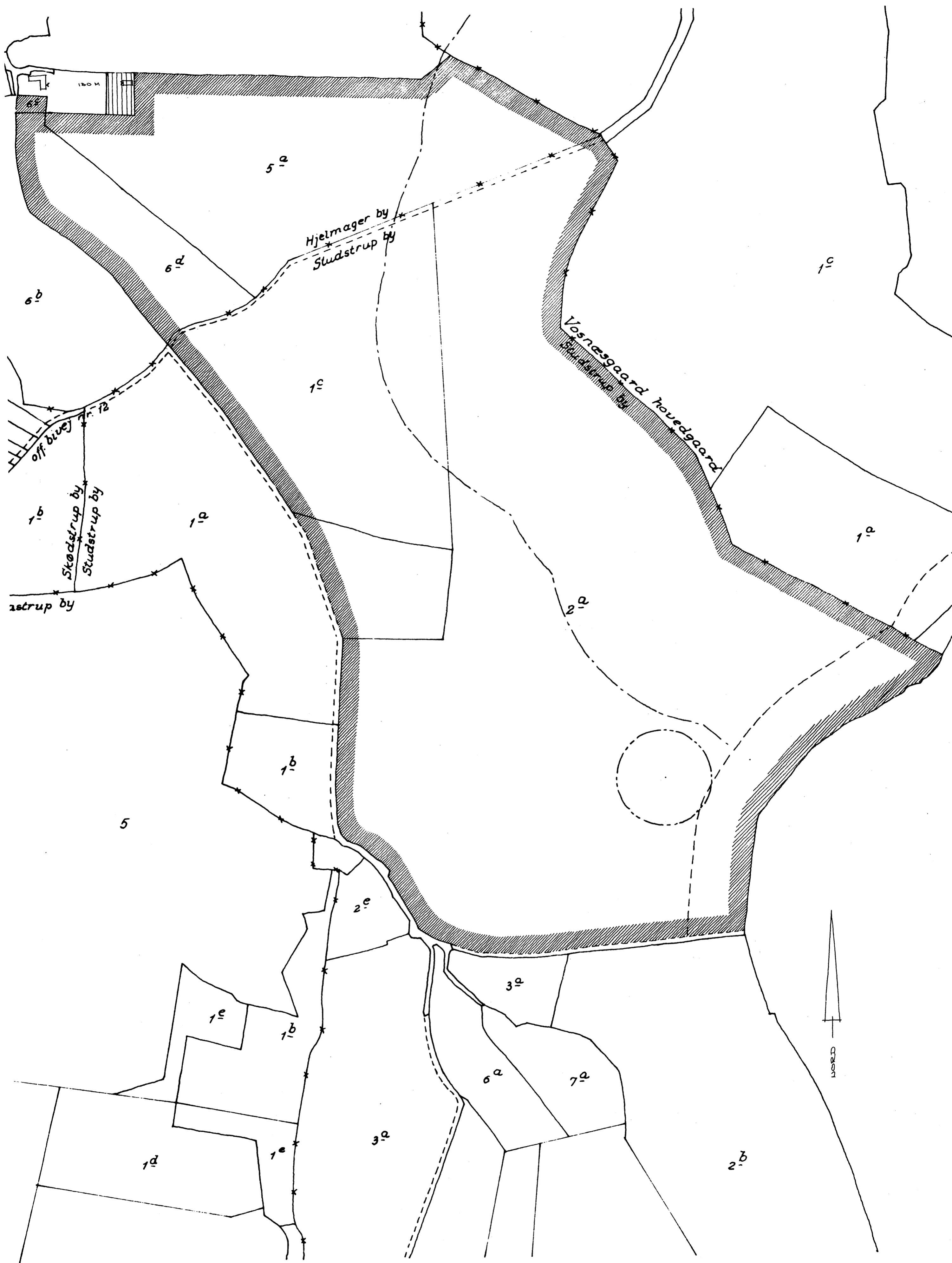

----- 300 M. FRA FREDSSKOV.
 - - - - - 100 M. FRA STRAND.
 - - - - - 100 M. FRA FORTIDSMINDE.

Naturfredningskonsulentens kontor
 København d. 12-7-1967
 By: **HJELMAGER. mfl.**
 Sogn: **SKØDSTRUP.**
 Plan nr. RA. 733.

MÅL: 1:4000

- GRÆNSE FOR FREDET AREAL
- 300 M. FRA FREDSSKOV
- 100 M. FRA STRAUND
- 100 M. FRA FORTIDSMIUDE
- AREAL MED TILLADELSE TIL OPFØRELSE AF ET ENFAMILIEHUS

KORTBILAG TIL DEL AF FREDNINGSDÅRVUET FOR RAUDERS AMT
 DEL 7. OKT. 1966 AFSAGTE KENDELSE VEDR. FREDNING AF
 AREALER I HJELMAGER OG STØDSTRUP I SKØDSTRUP KOMMUNE

DISPENSATIONER >

Afgørelser – Reg. nr.: 04160.00

Dispensationer i perioden: 12-06-1974 - 07-07-2005

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1974, den 12. juni , afsagde overfredningsnævnet følgende

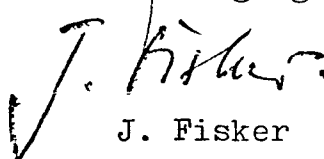
t i l l æ g s k e n d e l s e

i sagen nr. 1882/66 om fredning af arealer af Hjelmager by og Studstrup by, begge Skødstrup sogn - overfredningsnævnets kendelse af 25. juli 1967.

T h i b e s t e m m e s :

Overfredningsnævnets kendelse skal ikke være til hinder for, at den jyske motorvej - hvis tracée i det pågældende område iøvrigt er blevet tiltrådt af bl.a. statens naturfrednings- og landskabskonsulent og af fredningsplanudvalget for Århus amt - passerer det fredede areals nordvestlige ende som angivet på tegning nr. 1456, udarbejdet af ministeriet for offentlige arbejder, vejdirektoratet - jysk motorvejskontor - og dateret 6. december 1973, rettet 5. februar 1974.

Udskriftens ~~rigtighed~~ bekræftes

J. Fisker

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

REG. NR. 4/60

År 1982, den 23. september, behandlede nævnet
sag nr. 68/1982 angående dispensation fra vej-
byggelinien og fra Overfred-
ningsnævnets kendelse af 25/7
1967 om fredning af arealer af
Hjelmager by og Studstrup by,
Skødstrup sogn, til opførelse
af vindmølle på matr. nr. 5 c
Hjelmager by, Skødstrup sogn.

Ejendommen er besigtiget af fredningsnævnets formend, dommer
L. Thorup, sammen med det amtsvalgte medlem, godsejer I. Tesdorpf, og
suppleanten for det kommunevalgte medlem, arkitekt Skjøth.

Der fremlagdes skrivelse af 8. juni 1982 med bilag fra Bygnings-
inspektorat Nord samt skrivelse af 22. september 1982 med bilag fra
Amtsfredningskontoret og kopi af skrivelse af 14. september 1982 fra
Århus Amtskommune, udvalget for teknik og miljø.

Af det fremlagte fremgår, at Århus amtskommune, udvalget for
teknik og miljø, ved skrivelse af 14. september 1982 har godkendt den
ansøgte opstilling af vindmøllen, der ønskes udført med en mastehøjde
på 15,6 m og en vingeradius på 2,45 m, således at den totale højde
bliver 18,05 m, på betingelse af, at vindmøllen med tilhørende in-
stallationer skal fjernes uden udgift for det offentlige, når den i
mere end 1 år ikke har været anvendt til energiproduktion.

Amtsfredningskontoret indstiller, at fredningsnævnet ikke mod-
sætter sig den ansøgte placering.

Der er i fredningsnævnet enighed om at godkende det ansøgte pro-
jekt på de af Århus amtskommune, udvalget for teknik og miljø, i skri-
velse af 14. september 1982 stillede vilkår, og der meddeles herved
dispensation fra den ejendommen påhvillende vejbyggelinie samt fra Over-
fredningsnævnets kendelse af 25. juli 1967.

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTIS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Den 27. november 1986 behandlede nævnet

Sag nr. 131/1986

angående ansøgning om tilladelse til etablering af kunstig sø og beplantning på matr. nr. 2 a Studstrup by, Skødstrup, der er omfattet af overfredningsnævnets kendelse af 25. juli 1967.

Mødt var fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, lærer Kent Christensen, og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.

For amtsfredningskontoret mødte landinspektør P.H. Knuhtsen. Ejeren, Adam greve Knuth, var mødt.

Endvidere mødte forvalter Primdahl, Lars Åge Hansen, Stadsingeniørens kontor og skovrider Per Rasmussen.

Sagens bilag var til stede.

Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.

Amtsfredningskontoret har intet haft at indvende mod projektet.

Der var i fredningsnævnet enighed om at meddele tilladelse til etablering af den kunstige sø i overensstemmelse med projektet på vilkår:

- at der etableres skråningsanlæg i søen med anlæg ikke over 1:5, dog ved østsiden ikke stejlere end tilgrænsende terræn,
- at den opgravede jord spredes over markerne i større afstand fra søen, så der ikke tableres volde o.l.,
- at der kun foretages tilplantning af den nordlige del af søen med el eller slåen, og
- at der ikke foretages kunstig fodring for ande- og vildtopdræt i søen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Efter naturfredningslovens § 53 og § 47 kan fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (zur. Amalienbule 7, 1213 København K) af bl. a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og andre kendte foreninger og institutioner samt af skovvejeren ved disposition fra skovbyggelinien.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er modtaget den pågældendes klageberettigede.

En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før udlyst af klagefrist. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den

Jørgen Jensen.

2 DEC. 1986

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Den 27. november 1986 behandlede nævnet

Sag nr. 164/1986

angående ansøgning om tilladelse til ombygning af avlsbygninger til beboelsesbygninger med 6 boliger på ejendommen matr. nr. 1 c Studstrup by, Skødstrup, der er omfattet af Over fredningsnævnets kendelse af 25. juli 1967.

Mødt var fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, lærer Kent Christensen, og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.

For amtsfredningskontoret mødte landinspektør P.H. Knuhtsen. Endvidere mødte arkitekt S. Tofteng og Peter Bæk.

Sagens bilag var til stede.

Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.

Amtsfredningskontoret har udtrykt stor betænkelighed ved en eventuel godkendelse af det ansøgte.

Der var i fredningsnævnet enighed om at meddele afslag på ansøgningen, da det ansøgte må antages at være i strid med fredningslovens formål.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Efter naturfredningslovens § 58 og § 47 kan fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (ogr. Amanegade 7, 1250 København K) af bl. a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og amtsrådets foreninger og institutioner samt af skovvejeren ved dispensation fra skovbyggeplanen.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er modtaget den pågældende klageberettigede.

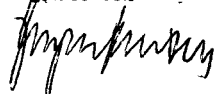
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes for udøbet af klagefristen. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den

2 DEC. 1986

Jørgen Jensen

4158.01

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

23.03.1995

FREDNINGSNÆVNET FOR NORDJYLLANDS AMT,
GL.TORV 6, 9000 AALBORG
TELEFON 98 12 71 11.

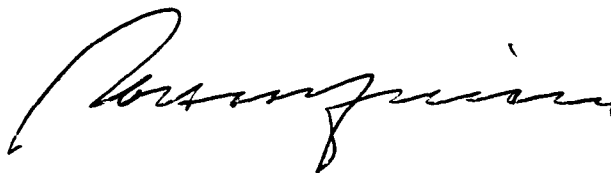
X

Aalborg, den 28.marts 1995.

Vedr. skrivelse af 22. marts 1995 i FS 59/1994; Matr.nr. 1 f Skovgårde, Lovns.
Opførelse af ny driftsbygning på areal omfattet af Overfredningsnævnets kendelse
af 16. december 1969.

Det berigtiges herved, at farven på bygningens ydermure skal være grafitgrå, ikke eternitgrå.

Med venlig hilsen

Sortsøe Jensen

1. Skov- og Naturstyrelsen.
2. Farsø Kommune.
3. Nordjyllands amt, Landskabskontoret (8-70-50-73-809-2-94).
4. Danmarks Naturfredningsforening ved John Rasmussen, Farsø.
5. Danmarks Naturfredningsforening.
6. Egon Skjørbæk.
7. Kaj Wisti Lassen.
8. Jørgen Kjær og Kjersti Lien, Farsø.

Miljøministeriet

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 12.11/14.0072 -Bt

Akt. nr.

13

Århus Amt
Natur & Miljø
Lyseng Allé 1
8270 Højbjerg

Modtaget
Skov- og Naturstyrelsen

10. marts 2005

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte tlf:
86125911 - 4001
CVR-nr. 11 98 62 93

10. marts 2005

SCANNET

Vedr. j. nr. 11/2003 - læbælte på matr. nr. 2 a Studstrup By, Skødstrup.
(Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg)(j.nr.8-70-51-8-751-12-03).

I forbindelse med behandling af en ansøgning i 2003 om tilladelse til etablering af et læhegn på matr. nr. 1 o Studstrup By, Skødstrup, blev Århus Amt og Fredningsnævnet gjort opmærksom på, at der i 1990 var plantet læhegn på matr. nr. 2 a Studstrup By, langs Studstrupvej, uden at der var meddelt den fornødne dispensation fra fredningsbestemmelser for området.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. juli 1967 om fredning af arealer af Hjelmager By og Studstrup By, Skødstrup Sogn.

Af fredningen fremgår bl.a. :

"Uden for de nuværende haveanlæg må træplantning ikke foretages undtagen til bevarelse og fornyelse af den eksisterende bevoksning, og i så fald skal gentilplantning finde sted enten med samme slags træer som tidligere eller med danske løvtræer".

Århus Amt har oplyst, at det af amtets sag fremgår, at Skov- og Naturstyrelsen i 1989 til Fredningsnævnet for Århus Amts sydlige fredningskreds (nu Fredningsnævnet for Århus Amt) sendte ansøgning, udarbejdet af Hedeselskabet, om etablering af flere læhegn rundt omkring i amtet, herunder 1100 m læhegn henholdsvis mod vest og mod syd i kanten af matr. nr. 2 a Studstrup By, Skødstrup.

I brevet anføres, at ingen registrerede fortidsminder ville blive berørt, medens fredningen af arealet ikke omtales.

Ifølge det oplyste har amtet endvidere i et besigtigelsesnotat af 22. december 1993 anført, at alle læhegn (på daværende tidspunkt) sikkert var plantet, men at der burde være givet dispensation fra strandbeskyttelseslinien på matr. nr. 2 a.
Fredningen er ikke nævnt og er tilsyneladende overset.

Af et referat af en telefonsamtale af 20. januar 1995 mellem amtets sagsbehandler og en repræsentant for Hedeselskabet fremgår, at Fredningsnævnet ikke har haft sagen til behandling i forhold til strandbeskyttelseslinien, og at sagen blev henlagt uden videre behandling, da læplantningen på det tidspunkt havde fundet sted.
Der er intet anført om, at læhegnet ligger i en fredning. Sagsbehandleren har ikke været op-

2001-1211/12-001

mærksom på dette. Der er derfor aldrig meddelt dispensation fra fredningen.

I forbindelse med behandling af dispensationssag på naboejendommen i 2003 underrettede amtet Fredningsnævnet og anførte, at hegnet på daværende tidspunkt fremstod som et ca. 3 m højt treradet løvhegn, der tog udsigten over de fredede arealer fra Studstrupvej (en udsigt man med fredningen havde ønsket at bevare). Dog bryder hegnet ikke det samlede fredede areal, som bag hegnet fortsat fremstår som et meget storslået, åbent landskab uden hegn i øvrigt.

I forbindelse med det daværende fredningsnævns besigtigelse af naboejendommen blev amtet anmodet om at tage kontakt til ejeren af matr. nr. 2 a, Adam greve Knuth.

Det er oplyst, at amtet har afholdt møde på stedet med Adam greve Knuth.

Læhegnet er, ifølge amtets angivelse, i dag et 5-6 m højt hegn, der totalt hindrer det udsyn over Århus Bugt, som fredningen skal sikre.

På mødet med Adam greve Knuth gav amtet ifølge det oplyste udtryk for, at læhegnet enten burde fjernes eller skæres ned til en højde på maksimalt 1,5 m.

I brev af 15. september 2004 til amtet har Adam greve Knuth givet udtryk for, at han er indforstået med, at læhegnet fjernes mod etablering af et grønt plastbelagt trådhegn i ca. 1,2 m's højde samt mod bevarelse af enkelte højtstammede træer. Han forudsætter, at denne løsning bliver udgiftsfrit for Vosnæs Gods.

Adam greve Knuth har efterfølgende meddelt amtet, at det ikke behøver at være et grønt plasttrådhegn, og at et almindeligt færehegn også er en løsning.

Århus Amt har i indstilling af 23. december 2004 til Fredningsnævnet anført, at der ikke bør gives efterfølgende dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til det etablerede trådhegn, men at det bør fjernes helt eller delvist.

Amtet finder, at en løsning med etablering af et færehegn samt bibeholdelse af få enkelte højtstammede træer er god.

Amtet er indstillet på at stå for udførelsen af arbejdet (herunder en vurdering af afstanden mellem de højtstammede træer) samt på at afholde udgifterne i forbindelse hermed.

Amtet har derfor anbefalet, at Fredningsnævnet giver efterfølgende dispensation til bevarelse af enkelte højtstammede træer.

Færehegn, der er en del af den almindelige landbrugsdrift, kræver ikke dispensation fra fredningen.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Fredningsnævnet afgør sagen på grundlag af det foreliggende skriftlige materiale.

Fredningsnævnet er enig med Århus Amt i, at der ikke bør meddeles efterfølgende dispensation til bevarelse af det plantede læhegn, idet dette er i afgørende strid med fredningens formål.

Derimod finder nævnet at kunne tiltræde den løsning, amtet og ejendommens ejer sammen har fundet frem til, idet bevarelse af enkelte højtstammede træer ikke findes at være i afgørende strid med fredningens formål, og nævnet meddeler derfor hermed i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til bevarelse af enkelte af læhegnets træer.

Fredningsnævnet har noteret sig, at arbejdet med fjernelse af læhegnet og vurdering af træbevarelse udføres ved amtets foranstaltning og for amtets regning.

Eventuel uenighed mellem amtet og ejeren, om hvilke træer, der skal bevares, kan indbringes for Fredningsnævnet til afgørelse.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Klagevejledning, jf naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.

Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.

Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,

ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

offentlige myndigheder,

lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Kopi er sendt til:

Adam greve Knuth, Vosnæs Gods, Postbox 36, 8541 Skødstrup

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/ Søren Højager, Mejløvænget 4, 8381

Tilst

Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand

Det amtsrådsvalgte medlem af Nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå

Det kommunevalgte medlem af Nævnet, Per Hovgaard, Niels Bohrs Vej 28, 8260 Viby J

Fredningsnævnet for Århus Amt

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Otto Jacobsen
Studstrupvej 40
8541 Skødstrup

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
7.8 JULI 2005

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte: 86125911 – 4001
CVR 11 98 62 93
Den 7. juli 2005.

SCANNET

Vedrørende journal nr. 11.01.2005-36 – ansøgning om efterfølgende godkendelse af etableret jordvold på ejendommen beliggende på ejendommen matr.nr. 1 c Studstrup By, Skødstrup, samt om efterfølgende godkendelse af oplagsplads på ejendommen.

De har via Århus Amt ansøgt Fredningsnævnet om efterfølgende dispensation til en anlagt jordvold vest for ejendommen samt om efterfølgende dispensation til etablering af en 400 m² stor oplagsplads sydvest for ejendommens bygninger.

Området hvor oplagspladsen ønskes etableret er en del af et hævet areal på ca 2.000 m² syd for driftsbygningen. Det er oplyst, at en større del af arealet tidligere har været anvendt til oplagsplads.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 25. juli 1967 om fredning af arealer af Hjelmager by og Studstrup by.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse i sagen den 18. maj 2005.

I forbindelse med besigtigelsen foreviste De såvel den etablerede jordvold som oplagspladsen. De oplyste nærmere, at der tidligere var en elmetræsbevoksning på jordvolden, men at elmetræerne gik ud på grund af elmesyge, hvorfor jordvolden blev etableret som en ny skærm for støjen fra motorvejen.

De bekræftede, som også anført i skrivelsen af 21. april 2005 fra Århus Amt til Fredningsnævnet, at De har behov for en oplagsplads på ca. 400 m² til brug for den vognmandsvirksomhed, som De har drevet siden 1987 fra ejendommen. Oplagspladsen ønskes placeret i den vestlige ende af den eksisterende plads på i alt ca 2.000 m², og i forbindelse med en gruppe træer på ejendommen. De er indstillet på at etablere beplantning rundt omkring den nye oplagsplads mod henholdsvis vest og syd som afskærmning.

Århus Amt v/Lisbeth Drasbech afgav indstilling i overensstemmelse med skrivelsen af 21. april 2005 og indstillede således, at der meddeles efterfølgende dispensation til såvel den etablerede støjvold som til de 400 m² oplagsplads (på 20 m x 20 m), på vilkår, at der etableres et 3-5 rækket løvtræshegn af hjemmehørende arter, rækkende fra ydersiden af den nu eksisterende bevoksning og i en bue på ca. 25-30 meter.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité var indkaldt til besigtigelsen, men deltog ikke. Fredningsnævnet har efter besigtigelsen modtaget en skrivelse fra Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Søren Højager, hvoraf fremgår, at Naturfredningsforeningen er enig i amtets anbefalinger under forudsætning af, at en eventuel efterfølgende dispensation følges

2007-1211/12-0001
96

op af en frist for, hvornår det lovede arbejde skal være udført, samt en præcisering af, hvad der skal ske med den tilbageblivende del af den tidligere oplagsplads ($2.000 \text{ m}^2 - 400 \text{ m}^2 = 1.600 \text{ m}^2$).

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Vedrørende støjvold:

Fredningens formål er bl.a. at bevare området nuværende naturtilstand samt sikre de vide udsigter fra landevejen og de veje, som fører mod kysten, henholdsvis til skovene og ud over bugten til Mols.

Fredningsnævnet finder ikke, at den etablerede støjvold vil være i strid med fredningens formål. Herefter og henset til, at der tidligere har været elmetræsbevoksning på stedet, hvilken bevoksning er gået ud på grund af elmesyge, har Fredningsnævnet besluttet at meddele efterfølgende dispensation fra fredningen i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til den etablerede støjvold.

Vedrørende oplagsplads:

Fredningsnævnet har ved afgørelsen af ansøgningen på dette punkt tillagt det betydning, at den virksomhed, til hvilken oplagspladsen er knyttet, har eksisteret på stedet i 18 år.

Det er Fredningsnævnets opfattelse, at oplagsplads er vigtig for driften, og at oplagsplads på det hævdede areal langs driftsbygningen kan accepteres, såfremt den indskrænkes til et mindre, samlet areal og holdes naturligt skjult i landskabet ved etablering af en skærmende beplantning vest og syd for oplagspladsen.

Fredningsnævnet har derfor besluttet at meddele efterfølgende dispensation fra fredningen, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til den ansøgte oplagsplads på 400 m^2 , ($20 \text{ m} \times 20 \text{ m}$), på vilkår, at der inden den 1. november 2005 etableres et 3-5 rækket, dækkene løvtræshegn af på stedet hjemmehørende arter fra ydersiden af den på stedet eksisterende bevoksning og i en bue på 25-30 meter i kanten af oplagspladsen. Det øvrige hævdede areal (ca. 1.600 m^2) langs driftsbygningen må ikke anvendes til oplagsplads.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.

Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.

Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Klageberettigede er:

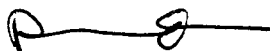
Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Kopi er tilsendt:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (journalnr. 8-70-51-8-751-13-03)

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Søren Højager, Mejløvænget 4, 8381 Tilst

Det amtsrådsvalgte medlem af nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå

Det kommunevalgte medlem af nævnet, Per Hovgaard, Niels Bohrs Vej 28, 8260 Viby J.

Århus Kommune, Rådhuset, 8000 Århus C.

Den 5. maj 2013

FN 2013.25: Ansøgning fra Marie-Louise Ladegaard Andersen og Torben Baun om etablering af tennisbane på ejendommen matr. nr. 1c Studstrup By, Skødstrup beliggende Studstrupvej 40, 8541 Skødstrup

Fredningsnævnet har den 13. marts 2013 modtaget en udtalelse fra Aarhus Kommune i anledning af en ansøgning fra Marie-Louise Ladegaard Andersen og Torben Baun om etablering af tennisbane på ejendommen matr. nr. 1c Studstrup By, Skødstrup beliggende Studstrupvej 40, 8541 Skødstrup.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 25. juli 1967 om fredning af arealer af Hjelmager by og Studstrup by. Det fremgår af afgørelsen bl.a., at der søges gennemført en status quo fredning for at bevare området nuværende naturtilstand. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af landbrugs- eller skovbrugsejendomme opretholdes. Der må ikke ske ændringer i terrænet eller terrænformerne.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis projektet skal gennemføres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 9. april 2013 og har herefter besluttet ikke at meddele dispensation til projektets gennemførelse. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 25. juli 1967 fredede Overfredningsnævnet arealer af Hjelmager by og Studstrup by. Fredningen tilsigter at bevare områdets nuværende naturtilstand. Overfredningsnævnet fastsatte bl.a. følgende fredningsbestemmelser for det fredede område:

”Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommenes karakter af landbrugs- eller skovbrugsejendomme opretholdes, og ved driften af arealerne vil der være at tage hensyn til bevarelsen af de landskabelige og naturvidenskabelige værdier.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder grus- og lergravning, opfyldning og planering er ikke tilladt.”

Den 13. marts 2013 modtog fredningsnævnet følgende fra Aarhus Kommune:

”Aarhus Kommune, Natur og Miljø modtog den 7. marts 2013 en ansøgning fra Aarhus Kommune, Bygningsinspektoret om dispensation til etablering af en tennisbane på matr. nr. 1c Studstrup By, Skødstrup, beliggende på Studstrupvej 40, 8541 Skødstrup. Ejendommen er omfattet af Grevelundfredningen, og forholdet skal således behandles i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 73 stk. 6.

Der ansøges om at etablere en tennisbane i ejendommens have på et areal, hvor der i dag er et nyligt gravet vandhul. Tennisbanens areal bliver på ca. 400 m², og banens overflade bliver omtrent i niveau med vandspejlet i dette vandhul. Overfladebelægningen på banen vil blive kunstgræs eller grus, ansøger foretrækker grus.

Der er foruden ovennævnte vandhul endnu et nyligt anlagt mindre vandhul i ejendommens have. Ansøger ønsker at fjerne dette vandhul ved at tørlægge det og efterfølgende planere ud til nogenlunde oprindeligt terræn. Det skal nævnes, at den tidligere ejer ikke har fået dispensation fra fredningsbestemmelserne til gravning af disse to vandhuller.

Natur og Miljø besigtigede de to vandhuller den 12. marts 2013 sammen med ansøger. Begge vandhuller er gravet i 2008 eller 2009 og fremstår som havedamme omgivet af græsplæne, med stejle bredder, med overløb, med kunstig anlagt ø, med stensætning langs bredden og med tiløb fra flere plasticslanger. Der er endnu ikke indvandret et naturligt plante- og dyreliv til vandhullerne. Natur og Miljø vurderer på denne baggrund, at de to vandhuller p.t. ikke er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, og de kan derfor umiddelbart fjernes.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 25. juli 1967 om fredning af arealer af Hjelmager By og Studstrup By, begge Skødstrup Sogn.

Fredningens formål er blandt andet, at "arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommenes karakter af landbrugs- eller skovbrugsejendomme opretholdes, og ved driften af arealerne vil der være at tage hensyn til bevarelsen af de landskabelige og naturvidenskabelige værdier".

I henhold til fredningens bestemmelser om terrænændringer anføres, at "ændringer i terrænet eller i terrænformerne, herunder grus- eller lergravning, opfyldning og planering er ikke tilladt".

Vurdering/udtalelse

Natur og Miljø vurderer den beskudne ændring i terrænet i forbindelse med etablering af tennisbanen som uden væsentlig betydning for terrænformerne i området. Desuden genetableres terrænet ved opfyldningen af det mindre vandhul i haven.

Det skal nævnes, hvad angår terrænformerne i området, at Fredningsnævnet tidligere har givet tilladelse til at etablere en ca. 75 m lang og ca. 2,5 m høj jordvold ved indkørslen til ejendommen.

Natur og Miljø anbefaler derfor Fredningsnævnet, at give dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 til det ansøgte."

I Naturstyrelsens udtalelse af 8. april 2013 er anført følgende:

"Fredningsnævnet har med mail af 19. marts 2013 anmodet Naturstyrelsen om teknisk bistand vedr. ovennævnte ansøgning om dispensation, jf. naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4.

Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Naturstyrelsen anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

Ansøgningen

Der ansøges om tilladelse af fredningsnævnet til etablering af en tennisbane. Tennisbanen ønskes etableret ovenpå en kunstig sø. Søen er én af to kunstige søer som i 2008- 2009 blev etableret uden fredningsnævnets tilladelse.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 25. juli 1967 om fredning af arealer af Hjelmmager By og Studstrup By, begge Skødstrup Sogn.

Fredningens formål er, at *"arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommens karakter af landbrugs- eller skovbrugsejendomme opretholdes, og ved driften af arealerne vil der være at tage hensyn til bevarelsen af de landskabelige og naturvidenskabelige værdier"*.

I henhold til fredningens bestemmelser om terrænændringer anføres, at *"ændringer i terrænet eller i terrænformerne, herunder grus- eller lergravning, opfyldning og planering er ikke tilladt"*.

Ejendommen

Ejendommen er en landbrugsejendom på 2,1ha beliggende i landzone. Otto og Kirsten Jacobsen er i BBR registreret som ejere. Marie-Louise Ladegaard Andersen ansøger om tennisbanen.

Øvrig regulering/planlægning på arealet

Ejendommen er ikke omfattet hverken natura 2000 eller udpeget som nationalt geologisk interesseområde. Søerne er ifølge kommunen ikke omfattet naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttet natur.

Øvrige bemærkninger

Styrelsen oplyser, at ansøgte tennisbane muligvis strider imod fredningens formål om at opretholde ejendommens karakter af landbrugsejendom.

Tidligere relevante afgørelser inden for fredningen

- Den 7. juli 2005 meddelte fredningsnævnet tilladelse til jordvold på samme adresse, se nedenstående billede.

- Den 27. november 1986 meddelte fredningsnævnet tilladelse til etablering af en kunstig sø på matr.nr. 2a Studstrup By, Skødstrup.”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 9. april 2013, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet Naturstyrelsen ved Pia Vels Hansen. Marie-Louise Ladegaard Andersen var til stede, men deltog ikke i selve besigtigelsen.

Det kunne konstateres, at en tennisbane ikke vil være synlig udenfor haveanlægget.

Fredningsnævnet har efterfølgende sendt Naturstyrelsens udtalelse til Marie-Louise Ladegaard Andersen og Torben Baun med mulighed for at kommentere denne.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer af Hjelmager by og Studstrup by tilsigter at bevare områdets tilstand, således at karakteren af landbrugs- eller skovbrugsejendomme opretholdes. Der må ikke ske ændringer i terrænet eller terrænformerne.

Etablering af en tennisbane forudsætter derfor fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Selv om tennisbanen etableres i haven og ikke kan ses fra omgivelserne, finder fredningsnævnet, at en tennisbane på ejendommen er uforeneligt med opretholdelsen af dens karakter af landbrugsejendom.

Fredningsnævnet meddeler herefter ikke dispensation i sagen.

Fredningsnævnet bemærker i øvrigt, at vandhullerne er etableret uden dispensation fra fredningsnævnet. Da det efter oplysningerne fra Aarhus Kommune lægges til grund, at vandhullerne ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, skal de derfor fjernes, og området skal retableres.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø

- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Marie-Louise Ladegaard Andersen og Torben Baun, maluladegaard@hotmail.com
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité Aarhus, aarhus@dn.dk
Aarhus Kommune, kehe@aarhus.dk
Bygningsinspektoratet, bygninginspektorat@mtm.aarhus.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Friluftsrådet, obv@webspeed.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, skanderborg@dof.dk

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

25. juni 2014 • J.nr.: NMK-522-00157 • Ref.: MEH

AFGØRELSE **i sag om etablering af tennisbane i Århus Kommune**

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnet ændrer Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 5. maj 2013 om afslag til etablering af en tennisbane på matr.nr. 1c Studstrup By, Skødstrup, beliggende Studstrupvej 40, Skødstrup, Århus Kommune til en tilladelse.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. § 66, stk. 2.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet¹. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 5, stk. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet med senere ændringer

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Afgørelsen er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af ejendommens ejer.

Klager har navnlig anført, at tennisbanen ikke vil være synlig uden for haveanlægget og dermed ikke til gene for hverken naboer eller forbipasserende, ligesom der ikke sker terrænændringer i forbindelse med etableringen, idet banen anlægges i et eksisterende vandhul.

Sagens oplysninger

Ejendommen er en landbrugsejendom på 2,1 ha, der ligger i landzone ved Skødstrup nordøst for Århus omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 25. juli 1967 om fredning af arealer af Hjelmager By og Studstrup By, begge Skødstrup sogn.

Fredningen omfatter et område på ca. 115 ha.

Fredningens formål er at bevare området nuværende naturtilstand. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af landbrugs- eller skovbrugsejendommen opretholdes, og ved driften af arealerne skal der tages hensyn til bevarelsen af de landskabelige og naturvidenskabelige værdier. Der må ikke ske ændringer i terrænet eller terrænformerne, og opfyldning og planering er ikke tilladt. Endvidere må træplantning som udgangspunkt ikke ske udenfor de nuværende haveanlæg. Endelig må der ikke opføres bygninger eller anbringes eller opsættes beboelsesvogne, boder, skure eller andre indretninger, herunder master og tårne.

Ejendommens eksisterende bebyggelse består ifølge BBR af et stuehus på 152 m² og driftsbygninger på henholdsvis 220 m², 250 m² og 96 m².

Ejendommens tidligere ejer har uden tilladelse i 2008 eller 2009 etableret to vandhuller, der fremstår som havedamme omgivet af græsplæne, i ejendommens have. Den nuværende ejer har købt ejendommen i foråret 2013.

Der er ansøgt om at etablere en tennisbane på ca. 400 m² på det areal, hvor det ene vandhul er etableret. Banens overflade bliver omtrent i niveau med vandspejlet i vandhullet. Der er ansøgt om grus som overfladebelægning, alternativt kunstgræs.

Ansøger ønsker også at fjerne det andet vandhul ved at tørlægge det og efterfølgende planere ud til nogenlunde oprindeligt terræn.

Århus Kommune har den 12. marts 2013 besigtiget de to vandhuller sammen med ejeren, og kommunen har vurderet, at de endnu ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, hvorfor vandhullerne umiddelbart kan fjernes. Endvidere har kommunen vurderet, at de beskudne ændringer i terrænet, som anlæggelse af en tennisbane vil medføre, er uden væsentlig betydning for terrænformerne i området. Hertil kommer, at terrænet genetableres ved opfyldning af det mindre vandhul i haven. Kommunen nævner i den forbindelse, at fredningsnævnet tidligere har givet tilladelse til etablering af en ca. 75 meter lang og ca. 2,5 meter høj jordvold ved indkørslen til ejendommen.

I Naturstyrelsens tekniske bistand til fredningsnævnet har styrelsen anført, at det ansøgte muligvis strider mod fredningens formål om at opretholde ejendommens karakter af landbrugsejendom.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, har den 9. april 2013 besigtiget ejendommen med deltagelse af Naturstyrelsen. Ejendommens nuværende ejer var til stede med deltog ikke i selve besigtigelsen.

Fredningsnævnet kunne konstatere, at en tennisbane ikke vil være synlig udenfor haveanlægget.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har efter besigtigelse vurderet, at uanset, at tennisbanen etableres i haven og ikke kan ses fra omgivelserne, er en tennisbane uforenelig med opretholdelsen af ejendommens karakter af en landbrugsejendom.

Vedrørende de to vandhuller lægger fredningsnævnet til grund, at de er etableret uden dispensation og ikke omfattes af naturbeskyttelseslovens § 3, hvorfor vandhullerne skal fjernes og området skal reetableres.

Klagen

Klager henviser bl.a. til, at tennisbanen ikke vil være synlig udenfor haveanlægget, og klager er dermed uforstående over, at den tidligere ejer af ejendommen fik tilladelse til etablering af vognmandsfirma trods fredningen, idet denne virksomhed var til stor gene for lokalsamfundet, herunder på grund af tung trafik og skæmmende indretning. Endvidere henvises til, at der ikke sker terræændringer i forbindelse med etableringen af banen modsat den på ejendommen i 2005 tilladte jordvold. Endelig finder klager det diskriminerende, når fredningsnævnet anfører, at en tennisbane på ejendommen er uforenelig med opretholdelse af den karakter af en landbrugsejendom og finder dermed, at tennis kun er forbeholdt finere byfolk og ikke landmænd.

Natur- og Miljøklagenævnets besigtigelse

Natur- og Miljøklagenævnet har den 18. juni 2014 besigtiget ejendommen. Ejeren var repræsenteret af en nabo.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens behandling har deltaget 9 af Natur- og Miljøklagenævnets 10 medlemmer: Pernille Christensen (formand), Kaj Møldrup Christensen, Leif Hermann, Tage Leegaard, Marion Pedersen, Marianne Højgaard Pedersen, Peter Thyssen, Jens Vibjerg og Henrik Waaben.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og hel eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Fredningens formål er at bevare områdets nuværende naturtilstand. Det fremgår navnlig af fredningen, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af landbrugs- eller skovbrugsejendommen opretholdes, og ved driften af arealerne skal der tages hensyn til bevarelsen af de landskabelige og naturvidenskabelige værdier. Der må ikke ske ændringer i terrænet eller terræformerne, og opfyldning og planering er ikke tilladt. Endelig må der ikke opføres bygninger eller anbringes eller opsættes beboelsesvogne, boder, skure eller andre indretninger, herunder master og tårne.

Fredningsnævnet har meddelt afslag begrundet med, at etablering af en tennisbane er uforenelig med opretholdelsen af ejendommens karakter af en landbrugsejendom.

Natur- og Miljøklagenævnet finder ikke, at etablering af en tennisbane som ansøgt vil være i strid med de fredningsmæssige interesser i området. Nævnet lægger bl.a. vægt på, at det ansøgte ligger inden for ejendommens haveareal og ikke kan ses fra omgivelserne.

Natur- og Miljøklagenævnet ændrer hermed Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 5. maj 2013 om afslag til etablering af en tennisbane på matr.nr. 1c Studstrup By, Skødstrup, beliggende Studstrupvej 40, Skødstrup, Århus Kommune til en tilladelse.

På Natur- og Miljøklagenævnets vegne

Mette Hemmingsen

Afgørelsen er sendt pr. mail til:

- Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, FN 2013.25, marh@domstol.dk
- Torben Friis Baun og Marie-Louise Ladegaard Andersen, tofba@vestas.com, maluladegaard@hotmail.com
- Naturstyrelsen, J.nr. NST-4112-01569, nst@nst.dk, apjen@nst.dk
- Naturstyrelsen, Att.: Fredningsregistret, nst@nst.dk
- Århus Kommune, Sagsnr.: NM/13/00201-002, post@aarhus.dk; vandmiljo@mtm.aarhus.dk, kehe@aarhus.dk
- DN Århus, aarhus@dn.dk, knuhtsen@hotmail.com

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 24. februar 2017

FN-MJØ-3-2017. Frilægning af rørlagt vandløb Havskov Bæk

Fredningsnævnet har den 11. januar 2017 fra Aarhus Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om at fritlægge det nedre forløb af Havskov Bæk på matr.nr. 2a Studstrup By, Skødstrup, Studstrupvej 24-26, 8541 Skødstrup.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af arealet besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Arealet er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 25. juli 1967 om fredning af arealer ved Grevelund, der er en tilstandsfredning, som har til formål at bevare det udsigtsrige landskab omkring Kalø Vig. Der må ikke foretages ændringer i terrænet. Levende hegn, trægrupper og enkeltstående træer uden for haver må ikke fjernes.

Aarhus Kommune har oplyst, at projektet betyder en fritlægning af det nedre forløb af Havskov Bæk. Vandløbet er et offentlig vandløb, som er rørlagt på en strækning nedstrøms Havskov. Projektet udføres som et restaureringsprojekt under Vandområdeplanerne. Ved projektet vil der blive etableret et nyt terrænnært vandløb fra udløbet af skoven og mod syd forbi eksisterende sø inden udløb i Aarhus Bugten. I forbindelse med projektet vil der blive udført mindre terrænreguleringer omkring det nye vandløbs profil. Foruden selve vandløbsprofilet vil terrænreguleringerne kun omfatte et mindre område på ca. 2000 m². Terrænreguleringerne vil ikke overstige 50 cm.

Ved passage af den offentlige trampesti vil der blive etableret en overkørsel, der kan sikre den fortsatte adgang for gående samt lodsejers landbrugsmaskiner til arealerne øst for det nye vandløbs profil. Arbejdet med etablering af det åbne vandløbstracé vil genere ca. 785 m³ overskudsjord. Dette jord vil efter aftale med lodsejer blive planeret ud på marken umiddelbart vest for vandløbet. Det noteres, at det markerede areal til udlægning har en betydelig hældning fra vest mod øst, hvor terrænet falder med 2 meter over det 14 - 20 meter brede areal. Det vurderes af denne grund, at udlægningen af jord ikke vil medføre en væsentlig ændring af områdets udtryk.

Det er Aarhus Kommunes vurdering, at projektet ikke strider mod fredningsbestemmelserne, men derimod forbedrer de naturvidenskabelige værdier, idet der etableres et åbent terrænnært vandløb med et naturligt dyre- og planteliv. En væsentlig effekt ved projektet er, at der igen skabes passage i Havskov Bæk, hvorved havørreder fra Aarhus Bugten vil genindvandre og bruge vandløbet som gyde- og opvækstvand. Projektet ændrer ikke på områdets landskabelige værdi, men fremover vil det oprindelige åbne vandløb løbe, hvor der i dag løber et rørlagt vandløb. Det anbefales derfor at meddele dispensation.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 22. februar 2017. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet, Aarhus Kommune ved Bjarke Ibsen Dehli og Lars Spring, ejendommens ejer Adam Knuth med Bent Laursen og Kåre Jørgensen og Danmarks Naturfredningsforening ved Søren Højager.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Grevelund betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Fredningsnævnet er enig med Aarhus Kommune i, at terrænændringerne ikke vil påvirke den landskabelige oplevelse. Herefter og på baggrund af formålet med projektet meddeler fredningsnævnet dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Eva Tørnæs,
3. Adam Knuth,
4. Miljøstyrelsen,
5. Aarhus Kommune, att. Bjarke Ibsen Dehli,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Aarhus,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Aarhus,
10. Dansk Botanisk Forening,
11. Friluftsrådet, Aarhus,
12. Region Midtjylland,
13. Kulturstyrelsen.